

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 387/2023-16

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho, zo sudkyne Jany Laššákovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Petra Molnára v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], právne zastúpeného advokátkou JUDr. Martinou Mrázovou, Šoltésovej 20, Bratislava, proti uzneseniam Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 3 Up 7/2022 z 3. apríla 2023 a č. k. 3 Up 7/2022 z 20. apríla 2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 16. júna 2023 domáha vyslovenia porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 47 Charty základných práv Európskej únie, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uzneseniami Okresného súdu Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) č. k. 3 Up 7/2022 z 3. apríla 2023 (ďalej aj „uznesenie z 3. apríla 2023“) a č. k. 3 Up 7/2022 z 20. apríla 2023 (ďalej aj „uznesenie z 20. apríla 2023“ alebo spolu ďalej aj „napadnuté uznesenia“).

Sťažovateľ navrhuje napadnuté uznesenia zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na nové konanie.

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ si na okresnom súde uplatnil peňažnú pohľadávku vyplývajúcu zo mzdových nárokov podaním návrhu na vydanie platobného rozkazu 23. decembra 2021 podľa zákona č. 307/2016 Z. z. o upomínacom konaní a o doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o upomínacom konaní“). Sťažovateľ svoj nárok odvodzoval zo skutočnosti, že vzdanie sa funkcie výkonu sudcu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) doručil prezidentke Slovenskej republiky (ďalej len

„prezidentka“) 10. decembra 2020. Účinky úkonu vzdania sa funkcie teda nastali k 31. decembru 2020. Predsedovi najvyššieho súdu sťažovateľ svoje vzdanie sa funkcie oznámil 15. decembra 2020.

Prezidentka však podľa čl. 102 ods. 1 písm. t), čl. 145 ods. 1 a čl. 147 ods. 2 písm. b) ústavy a podľa § 18 ods. 2 písm. b) zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov odvolala sťažovateľa z funkcie sudcu najvyššieho súdu s účinnosťou od 28. októbra 2020. Sťažovateľ listinu o odvolaní z funkcie prevzal až 2. februára 2021.

Sťažovateľ, vychádzajúc z publikovanej informácie, že prezidentka predĺžila výkon funkcie 6 sudcom (keďže splňal verejne komunikované podmienky), bol presvedčený, že patrí do tejto skupiny sudcov.

3. Okresný súd napadnutým uznesením z 3. apríla 2023 vydaným vyšším súdnym úradníkom návrh na vydanie platobného rozkazu odmietol. V odôvodnení uznesenia z 3. apríla 2023 uviedol: „... po preskúmaní návrhu na vydanie platobného rozkazu a príloh k nemu pripojených, súd dospel k záveru, že nárok žalobcu uplatňovaný návrhom na vydanie platobného rozkazu nemožno odôvodnene predpokladať. Z obsahu súdneho spisu vyplýva, že žalobca si uplatňuje návrhom na vydanie platobného rozkazu istinu vo výške 24 507,40 Eur s príslušenstvom, ktorá má predstavovať mzdu s vedľajšími nárokmi brutto za obdobie 11/2020 a 12/2020 za výkon funkcie sudcu Najvyššieho súdu, keďže podľa názoru žalobcu s poukazom na rozhodnutie ÚSSR č. k.: IV. ÚS 344/2021-25 zo dňa 22. 06. 2021 je nepochybné, že funkcia žalobcu ako sudcu Najvyššieho súdu SR skončila až uplynutím kalendárneho mesiaca 12/2020 titulom vzdania sa funkcie sudcu.“ Okresný súd tiež citoval z uznesenia ústavného súdu č. k. IV. ÚS 344/2021 z 22. júna 2021 (ďalej len „uznesenie ústavného súdu“) až napokon túto časť sťažovateľovej argumentácie uzavrel tak, že „ústavný súd pri rozhodovaní o ústavnej sťažnosti vychádzal len z tvrdenia sťažovateľa a len na základe tvrdení sťažovateľa vyvodil určitý predpoklad, čo znamená, že z rozhodnutia ústavného súdu nie je zistený skutkový stav. t. j. nie je zistené či žalobcovi funkcia sudcu Najvyššieho súdu SR skončila na základe jeho odvolania prezidentkou Slovenskej republiky alebo titulom vzdania sa funkcie sudcu. Ústavný súd v odôvodnení svojho rozhodnutia len formuluje možné (prípadné) dopady, v situácii kedy by žalobcova funkcia sudcu zanikla titulom vzdania sa funkcie sudcu a nie na základe jeho odvolania prezidentkou Slovenskej republiky. Z uvedených dôvodov preto nie je možné odôvodnene predpokladať, že žalobcovi skutočne vznikol nárok na mzdu a vedľajšie nároky za mesiac 11/2020 a 12/2020. Napriek listinným dôkazom predloženým žalobcom k návrhu na vydanie platobného rozkazu súd konštatuje, že nie je možné vychádzať len z tvrdení žalobcu a je potrebné vykonať dokazovanie, na základe ktorého súd zhodnotí a rozhodne či žalobcova funkcia sudcu Najvyššieho súdu zanikla titulom odvolania z funkcie prezidentkou Slovenskej republiky, alebo naopak na základe vzdania sa funkcie samotným žalobcom“.

Okrem uvedeného záveru okresný súd zároveň konštatoval, že z predložených listinných dôkazov nie je možné verifikovať niektoré sťažovateľom požadované finančné sumy. Tiež poukázal na nesprávne stanovenú výšku úrokov z omeškania.

4. Proti uzneseniu okresného súdu z 3. apríla 2023 podal sťažovateľ sťažnosť, o ktorej rozhodol sudca okresného súdu napadnutým uznesením z 20. apríla 2023 tak, že túto ako nedôvodnú zamietol. Z odôvodnenia uznesenia z 20. apríla 2023 vyplýva, že okresný súd preskúmal uznesenie vyššieho súdneho úradníka a s jeho závermi sa v plnej miere stotožnil. Sudca okresného súdu tiež poukázal na to, že na vydanie platobného rozkazu neexistuje explicitne stanovený právny nárok, pričom zdôraznil, že upomínacie konanie je len alternatívnym spôsobom na uplatnenie nároku. Okresný súd uviedol v odôvodnení napadnutého uznesenia, že *«súd konajúci sudcom zotrváva na právnom názore, že Ústavný súd SR v uznesení sp. zn.; IV. ÚS 344/2021-25 zo dňa 22.06.2021 objektívne neskúmal a teda ani nemohol „judikovať“ ako to tvrdí žalobca, či k ukončeniu výkonu funkcie sudcu u žalobcu došlo jeho odvolaním alebo na základe vzdania sa funkcie.»*.

Vo vzťahu k tvrdeniam sťažovateľa, že dostatočne špecifikoval uplatnený nárok, okresný súd konštatoval nedostatky, pokiaľ šlo „... o vznik nároku na príspevok na rehabilitáciu vo výške 140 Eur a vznik nároku na funkčný príplatok za požadované mesiace (vid' § 69 ods. 2 a 4 zák. č. 385/2000 Z. z.). Taktiež tunajší súd vzhliadol nezrovnalosti vo vyčíslení náhrady platu za 3 pracovné dni v mesiaci 10/2020, ako aj v požadovanej výške príslušenstva v podanom návrhu, na ktorú bol žalobca upozornený už výzvou súdu z 25.03.2022.“.

II.

Argumentácia sťažovateľa

5. Sťažovateľ okresnému súdu vyčíta predovšetkým záver, že v jeho veci je na preukázanie uplatneného nároku potrebné vykonať dokazovanie. V tejto súvislosti v ústavnej sťažnosti zopakoval skutkové okolnosti, z ktorých vyvodzoval svoj nárok na zaplatenie požadovanej sumy aj v návrhu na vydanie platobného rozkazu. Rovnako ako v konaní pred okresným súdom, tak aj v ústavnej sťažnosti prezentoval názor, že v uznesení ústavného súdu je jednoznačne konštatované, že funkcia sudcu najvyššieho súdu v jeho prípade zanikla na základe úkonu vzdania sa funkcie sudcu. Vzhľadom na to, že okresný súd je podľa § 193 Civilného sporového poriadku viazaný rozhodnutím ústavného súdu, považuje sťažovateľ napadnuté uznesenia okresného súdu za nesprávne a nezákonné.

6. Okrem toho sťažovateľ v ústavnej sťažnosti namietal, že k návrhu na vydanie platobného rozkazu predložil všetky potrebné listiny dostatočne preukazujúce uplatnený nárok na zaplatenie peňažnej pohľadávky.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Podstatou ústavnej sťažnosti je námietka o porušení práva na súdnu ochranu a spravodlivé súdne konanie (čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru) napadnutými uzneseniami okresného súdu, ktorými bol *de facto* návrh sťažovateľa na vydanie platobného rozkazu odmietnutý.

III.1. K namietanému uzneseniu okresného súdu z 3. apríla 2023:

8. Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

9. Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd pri uplatňovaní svojej právomoci vychádza zo zásady, že ústava ukladá všeobecným súdom chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Právomoc ústavného súdu je preto subsidiárna a uplatní sa až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov.

10. Sťažovateľ v záväznej časti ústavnej sťažnosti – petite žiada vyslovenie porušenia označených práv a zrušenie napadnutého uznesenia z 3. apríla 2023 vydaného vyšším súdnym úradníkom. V danom prípade sťažovateľ mal k dispozícii prostriedok procesnej obrany, ktorý mu zákon na ochranu jeho základných práv účinne poskytuje. Proti uzneseniu okresného súdu z 3. apríla 2023 mohol a aj podal sťažovateľ sťažnosť, o ktorej bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť sudca okresného súdu.

11. Právomoc zákonného sudcu rozhodnúť o sťažnosti sťažovateľa v danom prípade vylučuje právomoc ústavného súdu. Ústavný súd preto ústavnú sťažnosť v časti smerujúcej proti uzneseniu okresného súdu z 3. apríla 2023 odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie.

III.2. K namietanému uzneseniu okresného súdu z 20. apríla 2023:

12. Bez toho, aby sa ústavný súd podrobne vysporadúval s námietkami sťažovateľa, či uplatňovaný nárok dostatočne podložil listinnými dôkazmi, uvádza, že mu neprislúcha prehodnocovať (ne)splnenie predpokladov na vydanie platobného rozkazu v upomínacom konaní; jeho právomoc totiž nenahrádza postupy a rozhodnutia všeobecných súdov a nepoužíva sa na skúmanie namietanej vecnej nesprávnosti, pretože ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo vzťahu k všeobecným súdom. Zákon o upomínacom konaní vyslovene ráta s možnosťou odmietnutia návrhu na vydanie platobného rozkazu v upomínacom konaní, pokiaľ všeobecný súd na podklade žalobcom predložených tvrdení a dôkazov usúdi, že nie sú splnené podmienky na jeho vydanie (§ 6 ods. 1 zákona o upomínacom konaní).

13. Okresný súd vo veci sťažovateľa postupoval v zmysle citovaných zákonných ustanovení, pričom z napadnutého uznesenia nevyplýva svojvôľa alebo taká aplikácia a interpretácia relevantnej právnej úpravy, ktorá by bola extrémnym vybočením z pravidiel upravujúcich upomínacie konanie. Na uvedenom nemení nič ani námietka sťažovateľa o tom, že okresný súd nerešpektoval uznesenie ústavného súdu napriek tomu, že podľa § 193 Civilného sporového poriadku je ním viazaný.

Ústavný súd vo svojom uznesení totiž posudzoval, či došlo k diskriminačnému zásahu do práv sťažovateľa, ktorých porušenie namietal v súvislosti s tým, že ho prezidentka (podľa jeho názoru) diskriminačne odvolala z funkcie sudcu najvyššieho súdu v porovnaní so sudcami (6), ktorí odvolaní neboli. Ústavný súd v danom uznesení konštatoval: „Nemôže teda tvrdiť, že z funkcie sudcu nebol odvolaný prezidentkou, lebo sa jej (dobrovoľne a dokonca bez vedomosti o napadnutom rozhodnutí v čase jeho vydania) vzdal sám, a oproti tomu zároveň tvrdiť, že bolo odvolaním z funkcie sudcu prezidentkou zasiahnuté do jeho práv.“ Inak povedané, ústavný súd v tomto uznesení skúmal príčinnú súvislosť medzi tvrdeniami sťažovateľa a označenými právami a neskúmal, ktorá skutočnosť bola pre zánik funkcie sudcu relevantná.

Námietku o tom, že okresný súd nerešpektoval uznesenie ústavného súdu, preto v danom momente vyhodnotil ústavný súd ako neopodstatnenú.

14. Z ústavnoprávneho hľadiska je tiež relevantné, že nevydaním platobného rozkazu v upomínacom konaní nemohlo dôjsť k zásahu do označených práv sťažovateľa. Zmyslom a účelom ústavného práva na súdnu ochranu (resp. práva na spravodlivé súdne konanie) je totiž zaručiť, resp. umožniť každému reálny prístup k súdu, a to po splnení podmienok ustanovených zákonom, pretože len v takom prípade sa vytvárajú podmienky na domáhanie sa práva na súdnu ochranu. Skutočnosť, že sťažovateľovi nebola poskytnutá ochrana vo forme, akú žiadal (nebolo vyhovené jeho návrhu na vydanie platobného rozkazu), ešte neznamená, že mu bol odopretý prístup k súdu, pretože napadnuté uznesenie z 20. apríla 2023 nevyvolalo u sťažovateľa konkrétne relevantné negatívne dôsledky vzťahujúce sa na ním uplatnený nárok, ktoré by už nebolo možné korigovať ďalším procesným postupom (m. m. I. ÚS 476/2020, I. ÚS 396/2020).

15. Z ustanovení zákona o upomínacom konaní vyplýva, že upomínacie konanie je (len) alternatívnym spôsobom riešenia sporov vzniknutých pri uplatňovaní peňažných nárokov, ktorého využitie však za ustanovených podmienok (odmietnutie návrhu) nevyklučuje právo strany sporu (účastníka upomínacieho konania) na opätovné uplatnenie peňažného nároku civilnou žalobou podľa príslušných ustanovení Civilného sporového poriadku. Uvedené zdôraznil aj okresný súd v napadnutom uznesení z 20. apríla 2023. Rozhodnutie o odmietnutí návrhu na vydanie platobného rozkazu v upomínacom konaní teda nezakladá prekážku *rei iudicatae* a nevyklučuje možnosť účastníka upomínacieho konania obrátiť sa so svojím peňažným nárokom na príslušný všeobecný súd (porov. IV. ÚS 276/2018, č. 67/2018 ZNaU).

16. Keďže sťažovateľ má na ochranu svojich práv k dispozícii účinný právny prostriedok, o ktorom je oprávnený rozhodnúť všeobecný súd, ústavný súd odmietol v tejto časti ústavnú sťažnosť z dôvodu jej neprípustnosti podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde.

17. Keďže ústavný súd vzhľadom na uvedené nezistil žiadnu možnosť porušenia sťažovateľom označených práv, dospel k záveru, že ústavnú sťažnosť je potrebné z dôvodov podľa § 56 ods. 2 písm. a) a d) zákona o ústavnom súde odmietnuť.

Poučenie: Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. augusta 2023

Luboš Szigeti
predseda senátu